

14 marca 2018 r. (środa)

Sala „Złota” Muzeum Podlaskiego w Białymstoku (Ratusz)

16.00 — otwarcie konferencji, powitanie gości: dyrektor Muzeum Podlaskiego w Białymstoku Andrzej Lechowski oraz dyrektor Muzeum Wojska w Białymstoku Robert Sadowski; przemówienia okolicznościowe

Przewodniczący obrad — prof. nadzw. dr hab. Adam Czesław Dobroński

16.20—18.30 — wykłady wprowadzające:

prof. dr hab. Norbert Kasperek — Czy ziemie polskie utraciły wiek XIX? W przededniu odzyskania niepodległości

prof. dr hab. Grzegorz Nowik — Myśl polityczna i rola Józefa Piłsudskiego jako Naczelnika Państwa i Wodza Naczelnego 1918—1922

prof. dr hab. Karol Olejnik — Wiano Wielkopolski do odzyskanej Ojczyzny

18.30—19.00 — dyskusja

19.00 — uroczysta kolacja

15 marca 2018 r. (czwartek)

Sala „Złota” Muzeum Podlaskiego w Białymstoku (Ratusz)

Przewodniczący obrad — prof. dr hab. Norbert Kasperek

9.00—10.15

prof. nadzw. dr hab. Tadeusz Zych

(Uniwersytet Rzeszowski, Muzeum Historyczne Miasta Tarnobrzega) — Republika Tarnobrzaska — kręta droga do niepodległości

dr Jacek Feduszka (Muzeum Zamojskie) — Listopad 1918 r. w Zamościu

mgr Krystian Kazimierzczuk (AZSO w Chorzowie, Uniwersytet Opolski) — Pierwsze dni wolności Królewskiej Huty (Chorzów) w świetle inicjatyw społecznych

mgr Agnieszka Misiurska (Uniwersytet Opolski, ZS w Dobrzeniu Wielkim) — Pierwsze dni niepodległości Polski na łamach francuskiej prasy codziennej

mgr Grażyna Tyrchan, mgr Marek Szczepaniak (Archiwum Państwowe w Poznaniu) — Repolonizacja szkolnictwa wielkopolskiego w oczach lokalnych społeczności. Kroniki szkolne o wydarzeniach przełomu lat 1918 i 1919

10.15—10.45 — dyskusja

10.45—11.00 — przerwa kawowa

11.00—12.15

prof. dr hab. Zdzisław Julian Winnicki (Uniwersytet Wrocławski) — Rada Regencyjna Królestwa (Państwa) Polskiego — dokonania ustrojowo-polityczne.

dr Andrzej Wróbel (Archiwum Państwowe w Piotrkowie Trybunalskim) — Tomaszowa Mazowieckiego drogi do niepodległości

mgr Anna Adamska (Wielkopolskie Muzeum Niepodległości w Poznaniu) — Józef Piłsudski wobec powstańczej Wielkopolski — fakty, mity, kontrowersje

dr Anitta Maksymowicz (Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze) — Rocznicowa wycieczka Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce do Polski w 1927 roku

mgr Dariusz Gołębiowski (Uniwersytet Opolski, PLO IX w Opolu) — Pierwsze dni niepodległości w historycznej edukacji gimnazjalnej w Polsce w latach 1999—2018

12.15—12.45 — dyskusja

13.00—14.00 — obiad

Przewodniczący obrad — płk dr hab. Juliusz S. Tym

14.30—15.45

prof. nadzw. dr hab. Jan Snopko (Uniwersytet w Białymstoku) — Zanim nadeszła niepodległość... System

okupacji niemieckiej w regionie. Metody eksploatacji gospodarczej obszarów administrowanych przez Ober Ost

prof. dr hab. Janusz Odziemkowski (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) — Kiedy zajaśniała nadzieja wolności. Społeczeństwo polskie „ziem zabranych” w dobie początków budowy II Rzeczypospolitej XI 1918 — IV 1919

dr hab. Marek Białokur (Uniwersytet Opolski) — Przybyłem, zobaczyłem, opisałem. Obraz pierwszych dni niepodległości Polski w listopadzie 1918 roku we wspomnieniach Włodzimierza Bartoszewicza

dr hab. Dorota Sula (Muzeum Gross-Rosen w Rozgónicy) — Z myślą o niepodległej. Przygotowania ludności polskiej do powrotu z Imperium Rosyjskiego w latach 1915—1918

Bartłomiej Majchrowicz, Tomasz Wróblewski (Uniwersytet Śląski) — Sytuacja Polaków na Górnym Śląsku od postanowień traktatu wersalskiego do Powstań Śląskich

15.45—16.15 — dyskusja

16.15—16.30 — przerwa kawowa

16.30—17.30

prof. nadzw. dr hab. Marta Sikorska-Kowalska (Uniwersytet Łódzki) — Rok 1918 w osobistej relacji Aleksandry Piłsudskiej

mgr Mirosław Bańkowski (Muzeum Zamojskie, Muzeum Fortyfikacji i Broni Arsenal) — Józef Piłsudski, Legiony, legioniści i Zamość

dr Marek Kietliński (Archiwum Państwowe w Białymstoku) — Materiały źródłowe do dziejów Białegostoku w latach 1918—1920 w zasobie Archiwum Państwowego w Białymstoku

mgr Waldemar Tyszuk (Muzeum Podlaskie w Białymstoku) — Postawy społeczeństwa Białegostoku w okresie odzyskiwania niepodległości 1918—1920

17.30–18.00 – dyskusja
18.30 – kolacja

16 marca 2018 r. (piątek)

Sala „Rycerska” Muzeum Wojska w Białymstoku

Przewodniczący obrad – prof. dr hab. Grzegorz Nowik
09.00–10.00

prof. nadzw. dr hab. Krzysztof Marszałek (Uniwersytet Wrocławski) – Geneza systemu kierowania i dowodzenia siłami zbrojnymi w okresie odzyskiwania przez Polskę niepodległości

dr Andrzej Drzewicki (Akademia Marynarki Wojennej) – „Od Słupska po Królewiec” – aspiracje i realia „morskiej” niepodległości

mgr Michał Janik (Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku) – Ostatnie dni niewoli, pierwsze dni wolności? Jesień 1918 roku w świetle doświadczeń jeńców wojennych z armii austro-węgierskiej narodowości polskiej

mgr Mariusz Żebrowski (Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu) – Przejęcie miasta i twierdzy Grudziądz w roku 1920

10.00–10.40 – dyskusja
10.40–10.50 – przerwa kawowa

10.50–11.50

prof. dr hab. Waldemar Rezmer (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) – Powstanie na Pomorzu na przełomie 1918 i 1919 roku. Mity i fakty

plk dr hab. Juliusz S. Tym (Akademia Sztuki Wojennej) – Pierwsze dni wolności w Wielkopolsce

prof. nadzw. dr hab. Marek Mikołajczyk (Uniwersytet Adama Mickiewicza) – Początki polskiej niepodległości w relacji majora Charlesa de Gaulle’a

mgr Tadeusz Radziwonowicz (Archiwum Państwowe w Suwałkach) – Instytucje i środowiska prawnicze w budowie polskiej państwowości w Okręgu Suwalskim w latach 1918–1920

11.50–12.30 – dyskusja

12.30–12.45 – podsumowanie obrad
(prof. nadzw. dr hab. Adam Czesław Dobroński),
zakończenie konferencji

13.00–14.00 – obiad

14.00–16.00 – wycieczka piesza po Białymstoku

Organizatorzy

Patronat honorowy

Honorowy Patronat
Wzrostła
Przełom
Miasta Białego

Honorowy Patronat
Marszałki Województwa
Podlaskiego

Patronat medialny

Na zdjęciu:

Msza polowa w dniu wejścia oddziałów Wojska Polskiego do Białegostoku, 19 lutego 1919 r.
(ze zbiorów Muzeum Wojska w Białymstoku)
oprac. graficzne: Barbara Bielawiec

**PROGRAM
KONFERENCJI**

**„PIERWSZE DNI
NIEPODLEGŁOŚCI”**

**BIAŁYSTOK
14-16 MARCA 2018 R.**

